

הליכוד תנועה לאומית ליברלית

ע"י ב"כ עוה"ד אבי הלוי, היועץ המשפטי של תנועת הליכוד
מכנרת (מושב) ד.נ. עמק הירדן 1510500
טל': 04-6709330; נייד: 0524326312 פקס: 04-6709443

העותרת

נ ג ד

1. יאיר לפיד

2. מפלגת יש עתיד

ע"י ב"כ עוה"ד עודד גזית ואח'
מרח' החשמונאים 107 ת.ד. 20431, מיקוד 6120301
טל': 03-6733331; פקס: 03-6733338

המשיבים 2-1

3. היועצת המשפטית לממשלה

על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 073-3925084; פקס: 02-6467011

המשיבה 3

תגובה מטעם היועצת המשפטית לממשלה

בהתאם להחלטת יושב ראש ועדת הבחירות, כב' השופט י' עמית מיום 8.9.22, וארכה שניתנה, מתכבדת המשיבה 3, היועצת המשפטית לממשלה, להגיש תגובה מטעמה לעתירה, כדלקמן.

1. מוקד העתירה דנן בבקשת העותרת, כי כב' יושב ראש ועדת הבחירות, יורה על מתן צווי מניעה מכוח סמכותו לפי סעיף 17ב(א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: **חוק דרכי תעמולה או החוק**), ולפיהם המשיבים 2-1 (מר יאיר לפיד ומפלגת "יש עתיד") (להלן: **המשיבים 2-1**) יסירו **מחשבונותיהם הפרטיים-פוליטיים**, "את התמונות נשואות העתירה, שבהן נראה מר יאיר לפיד...מצולם עם חיילים וקצינים במדים בשדה תעופה צבאי, בין היתר, על רקע מטוסי קרב"; וכן יחדלו "להשתמש בנכסי המדינה...במתקני צה"ל וכן צילומים שהופקו על ידם לפרסום של תעמולת בחירות עבור מפלגת "יש עתיד"".

2. לטענת העותרת, התמונות שפורסמו ביום 6.9.22 על ידי המשיבים 2-1 בעמודים הפרטיים-פוליטיים שלהם, בהן נראה המשיב 1 מצולם עם חיילים, קצינים במדים, בין היתר, על רקע מטוסי קרב של צה"ל, עולה כדי שימוש בתעמולת בחירות בצה"ל, באופן העשוי ליצור רושם כי צה"ל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים, וזאת כנטען תוך הפרה של סעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה; בנוסף, טוענת העותרת כי תמונות שצולמו על ידי לשכת העיתונות הממשלתית (להלן: **לע"מ**) הן נכסי מדינה ולכן השימוש בהן במסגרת תעמולת בחירות מהווה הפרה של סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה.

3. כמו כן, מבקשת העותרת כי כב' יושב ראש ועדת הבחירות, יורה על מתן צו ארעי שיורה למשיבים 2-1 להסיר את התמונות נשוא העתירה לאלתר, וזאת עד למתן החלטה סופית בבקשה.

4. העותרת מפנה בעתירתה לחמש תמונות, המצורפות כנספחים א' – ד', כשבכולן מופיע ראש הממשלה כשלצידו חיילים.
5. מבירור עובדתי מול גורמי משרד ראש הממשלה עולה, כי חמש התמונות צולמו במסגרת ביקור מיום 6.9.22 של ראש הממשלה בטייסת של חיל האוויר בבסיס נבטים; הביקור אושר מראש על ידי הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה, בכפוף לכך שבסיור לא תתקיים תעמולת בחירות, לא ייאמרו בו דברים שעלולים להתפרש כתעמולת בחירות, ולא יפורסמו בפלטפורמות המשרדיות פרסומים שעלולים להתפרש כתעמולתיים. בהמשך, ולאחר קבלת חוות דעת מאת המזכיר הצבאי בעניין, ניתן אישור הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה לצרף צוות לע"מ לסיור. עם זאת, ניתנה הנחייה לעשות מאמץ לצלם את ראש הממשלה ללא חיילים לצידו, וכן הודגש כי נדרש אישור נוסף של הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה, לצורך הפצת התמונות ולשם פרסומן בפלטפורמות המשרדיות.
6. עוד עולה מהבירור, כי לאחר הסיור הובאו מספר תמונות וסרטונים לאישור הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה בטרם פרסומם, ולאחר קבלת עמדת המזכיר הצבאי אישרה הלשכה המשפטית העלאת מספר מצומצם של תמונות וסרטונים לאתרי המשרד. בהקשר זה יובהר, כי הצילומים שהועלו בסופו של דבר לאתרי המשרד הרשמיים הם צילומים שאושרו על ידי הלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה (ראו גם המענה לעותרת, המצורף כנספח ח' לעתירה).
7. כמו כן, עולה מהבירור מול גורמי משרד ראש הממשלה, כי רק שתיים מתוך התמונות עליהן מצביעה העותרת בעתירתה - התמונות שמופיעות כנספח ד' - צולמו על ידי לע"מ; אך, כפי שנמסר, יתר התמונות שפורסמו בעמודים הפוליטיים-פרטיים אליהן מפנה העותרת, צולמו, בידי עובדת המשיבה 2 (מפלגת יש עתיד) שאינה עובדת מדינה.
8. בהקשר זה, יובהר כבר כעת, שבתור שכזו, כעקרון, עובדת זו לא הייתה אמורה ליטול חלק בסיור רשמי כגון זה, ודאי שלא לתעד את הביקור לצורך תעמולתי-פוליטי.
9. נוסף על האמור, כעולה מהעתירה, ומתגובת המשיבים 1-2 לעתירה מיום 11.9.22 (להלן: **תגובת המשיבים 1-2**), המשיבים 1-2 מסרו כי התמונה שצורפה כנספח א' לעתירה הוסרה (ראו סעיף 9 לעתירה; סעיף 15 לתגובת המשיבים 1-2); עוד יוער, כי על פי הנטען בתגובת המשיבים 1-2 (שם, סעיף 15), ומעיון כנספחים א'-ג' לעתירה, עולה כי מדובר בפרסומים במתכונת של "סטורי", אשר משך הופעתם בהתאם למתכונת הפרסום ברשתות החברתיות הוא מראש ל-24 שעות בלבד.

10. אך לאחרונה, פירטו המשיבות מטעם המדינה את עמדתן ואת הוראות הדין בעניין האיסור על שימוש בתעמולת בחירות בצה"ל ובחייליו, לרבות בדרך של פרסום תמונותיהם יחד עם ראש הממשלה ושר הביטחון בעמודים הפרטיים-פוליטיים שלהם, בתגובת המשיבות מיום 18.8.22 בתב"כ 7/25 **הליכוד נ' יאיר לפיד** (להלן: **תב"כ 7/25**), עליה חזרו גם בתב"כ 19/25 **הליכוד נ' יאיר לפיד**.

בתגובה בתב"כ 7/25 חזרו המשיבות מטעם המדינה, על עמדת היועץ המשפטי לממשלה הקודם בהליכים קודמים¹ ועל קביעות קודמות של כב' יושבי ראש הוועדה לשעבר בהליכים אלו המשקפות את **הגישא המחמירה** ביחס לפרסומים בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות הכוללים תמונות עם חיילי צה"ל ובפרט בעת ביקורי מועמדים בבסיסי צה"ל, עולה כדי הפרה של סעיף 2א במשולב עם סעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה. בהתאם למתווה המחמיר שנקבע, ככלל, בתקופת הבחירות **חל איסור על פרסום צילום של מועמד לבחירות הנושא תפקיד, כמו של שר או ראש ממשלה, בעת שהוא מבקר במתקני צה"ל או נפגש עם קצינים וחיילים**. במקרים חריגים (למשל משיקולי הרתעה או משיקולים חדשניים-אינפורמטיביים מובהקים) יתאפשר פרסום תמונות כאמור בעמודים הרשמיים, בכפוף לאישור מראש של היועץ המשפטי למשרד הרלוונטי. לעומת זאת, רק במקרים חריגים ומצומצמים ביותר יתאפשר פרסום של תמונות של מועמד לבחירות הנושא תפקיד עם חיילים, בעמודים שאינם רשמיים-ממלכתיים.

צילום תגובת המדינה בתב"כ 7/25 מצורף ומסומן **מש/1**.

11. ביום 24.8.22 ניתנה החלטת כב' יושב ראש הוועדה בתב"כ 7/25, במסגרתה חזר כב' יושב ראש הוועדה על קביעות קודמות של יושבי ראש הוועדה, בעניין ההקפדה היתרה על האיסור להפצת פרסום שיכול להביא לזיהוי של צה"ל עם רשימה או מועמד מסוים בהתאם להוראות סעיף 2ב(ב) לחוק בחירות דרכי תעמולה ועל האיסור המחמיר בהתאם למתווה החריגים המבוסס על שילוב הוראות סעיף 2א ו-2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה שנקבע בתב"כ 13/21.

כמו כן, נקבע ביחס לפרסום של צילומים מתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות בהם הופיעו ראש הממשלה ושר הביטחון לצד חיילים בחשבונות המפלגתיים והפרטיים-פוליטיים של המשיבים שם, בהם המשיבים 1-2 בעתירה דנן, כי הוא אינו נופל "בגדר החריגים המצומצמים המצדיקים פרסומים אלו בחשבונות הפרטיים של המשיבים" וזאת על אף שבאותו המקרה נמצא כי "תוכן הפרסומים הוא בעל אופי אינפורמטיבי-חדשותי בנסיבות של מבצע צבאי" (ראו סעיפים 18-21 להחלטה); כמו כן, במסגרת ההחלטה, ניתן צו מניעה לשר הביטחון להסיר באופן מיידי את הפרסומים מדפיו הפרטיים בכל סוג של

¹ בתב"כ 13/21 מפלגת העבודה הישראלית נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית (18.2.19); להלן: **תב"כ 13/21**; ובתב"כ 5/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' סיעת הליכוד (20.8.19); להלן: **תב"כ 5/22**.

מדיה; זאת כאשר ביחס לפרסומים בעמודים הפרטיים-פוליטיים של ראש הממשלה, הדיון התייטר לאחר שאלו הוסרו (ראו סעיף 22 להחלטה).

12. באשר למקרה דנן, כפי שעולה מהתיאור העובדתי דלעיל, חמש התמונות עליהן הצביעה העותרת בעתירתה, צולמו, כאמור, ביום 6.9.22, לאחר תחילת תקופת ה-90 ימים, ועל כן חל בענייננו האיסור המחמיר בהתאם למתווה החריגים המבוסס על שילוב סעיף 2א וסעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה. בכל הנוגע לפרסום בעמודים הרשמיים – הרי שבעניין זה ניתן אישור של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה – ובהתאם לכך הפרסום בעמודים אלה אינו נתקף בהליך שבפנינו.

ואולם, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, אין הצדקה לפרסום התמונות האמורות במסגרת העמודים הפרטיים-פוליטיים, משאין המקרה נופל בגדר ה"מקרים החריגים ביותר", כקביעתו של יו"ר הוועדה בתכ"כ 5/22. התכליות שבפרסום, ההיבט החדשותי והרתעת האויב, באו על מימושן בפלטפורמות הרשמיות ובהפצה לגופי התקשורת (וראו גם סעיפים 18-21 להחלטה בתב"כ 7/25).

13. בנוסף לאמור, ביחס לתמונות שצורפו כנספחים א'-ג לעתירה, פרסומן של תמונות אלה בעמודים הפרטיים הוא אסור, גם מן הטעם שאלה צולמו על ידי עובדת המשיבה 2 שאינה עובדת לע"מ, ואינה עובדת מדינה. בתור שכזו, כעקרון, עובדת זו לא הייתה אמורה ליטול חלק בסיור רשמי כגון זה, ודאי שלא לתעד את הביקור לצורך תעמולתי-פוליטי, ותיעוד האירוע על-ידה נעשה תוך חריגה מהאישור שנתנה הלשכה המשפטית של משרד ראש הממשלה לצירוף צוות לע"מ לצורכי תיעוד רשמי כמתואר לעיל. מצב דברים זה, עולה כדי הפרה של הוראת סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, ומהווה עקיפה חמורה למתווה החריגים, וזאת אף בלא קשר לשאלה אם פרסום התמונות בעמודים הפוליטיים נופל בגדר החריגים המצומצמים כפי שנקבע בהחלטה בתב"כ 19/25. יתרה מכך, צילום התמונות על-ידי העובדת של המשיבה 2, כשלעצמו, מצביע על כך שפרסומן בעמודים הפוליטיים-פרטיים, נועד לצרכים מפלגתיים ותעמולתיים.

14. **אשר על כן, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה דין העתירה להתקבל, וככל שהתמונות עליהן הצביעה העותרת לא הוסרו או יוסרו באופן עצמאי, יש מקום ליתן צווי מניעה שמורים על הסרת הפרסומים בעמודים הפרטיים-פוליטיים אליהם הפנתה העותרת ללא דיחוי.**

15. בנסיבות אלו, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, אין הכרח להידרש לבקשת העותרת כי כב' יושב ראש הוועדה יורה על מתן צו ארעי. בהקשר זה יצוין, כי כיום, אין נפקות מעשית להוצאת צו ארעי ביחס לתמונות המצורפות כנספחים ב'-ג' לעתירה ולמעשה פרסום התמונות הוא בגדר מעשה עשוי. זאת, מאחר שכאמור, למיטב ההבנה מעיון בנספחים שצורפו לעתירה, ועל פי הנטען בתגובת המשיבים 1-2 לעתירה (שם, סעיף 15), התמונות פורסמו במתכונת פרסום מסוג "סטורי" שמשך פרסומן הוא מראש ל-24 שעות בלבד. בהקשר זה יוער, כי שימוש במתכונת פרסום מסוג "סטורי" מחדד את הקושי ביחס לטיפול בהפרות מסוג זה בהתאם לכלים שבחוק דרכי תעמולה; באשר לתמונות שצורפו כנספח ד'

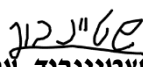
לעתירה, עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי יש להורות על הסרת פרסומים אלו ללא דיחוי.

16. לבסוף, בשים לב לנסיבות העניין שלפנינו, ובכללן העובדה שעתירה זו אינה הראשונה בכל הקשור לפרסומים אסורים של תמונות של ראש הממשלה עם חיילים בעמודים הפרטיים-פוליטיים, יש להביא זאת בחשבון בפסיקת ההוצאות שיושגו על המשיבים 1-2. כמו כן, ונוכח העובדה שבפנינו הפרה חוזרת, נבקש להבהיר כי על המשיבים 1-2 לפעול להסיר, ללא דיחוי, גם תמונות אחרות וסרטונים עם חיילי צה"ל, אשר אינם מוזכרים בעתירה ואשר פורסמו בתוך התקופה האמורה בעמודים הפרטיים-פוליטיים של המשיבים 1-2, ושכבר על פני הדברים עולה כי פרסומם בפלטפורמות אלה אינו עולה בקנה אחד עם הוראת סעיפים 2א ועם 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה.

17. העובדות המפורטות בסעיף 7 לתגובה זו, יתמכו בתצהירו של מר רועי קונקול, דובר ראש הממשלה, אשר קרא ואישר את נכונות העובדות. תצהירו יועבר עם שובו מגרמניה, בהקדם האפשרי.

היום, ט"ז באלול תשפ"ב

12 בספטמבר 2022

מתן שטיינבוך, עו"ד
עוזר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

ערין ספדי-עטילה, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה